

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.266/2017/8.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2017. szeptember 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2017. március 17. napján kihirdetett 24.B.95/2015/180. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

VI. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata: fegyház.

I. r. és II. r. vádlottakkal szemben alkalmazott vagyonelkobzásra vonatkozó ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezi és e körben az elsőfokú bíróságot különleges eljárás lefolytatására hívja fel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. r., II. r., III. r., IV. r. és VI. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 22.500 (huszonkettőezer-ötszáz) forint bűnügyi költségből II. r. vádlott 10.000 (tízezer) Ft-ot, VI. r. vádlott 12.500 (tizenkettőezer-ötszáz) Ft-ot visel.

II. r. vádlott lakcíme: .sz.

III. r. vádlott: alatti lakcím, mint tartózkodási hely megszűnt.

Indokolás

A Debreceni Törvényszék I.r. vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont II. fordulat, (5) bekezdés b) pont] és 5 rb. folytatólagosan, társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt - halmazati büntetésül - 3 év börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra;

II.r. vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont II. fordulat, (5) bekezdés b) pont] és 5 rb. folytatólagosan, társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt - halmazati büntetésül - 2 év 5 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra;

III.r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont II. fordulat, (4) bekezdés b) pont] és 3 rb. - 2 rb. cselekményt

folytatólagosan - bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt - halmazati büntetésül 1 év 2 hónap, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre;

IV.r. vádlottat felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] miatt 6 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre;

V.r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] miatt 10 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre;

VI.r. vádlottat pedig bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [1978. évi IV. törvény (továbbiakban korábbi Btk.) 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b), bb) pont, (5) bekezdés b) pont] és 3 rb. bűnsegédként, 2 rb. cselekményt folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (korábbi Btk. 276. §) miatt - halmazati büntetésül - mint többszörös visszaesőt 2 év 10 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra *ítélte*.

Megállapította, hogy I.r. és II.r. vádlottak a kiszabott börtönbüntetés, míg III.r., IV.r. és V.r. vádlottak a kiszabott szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén a kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

I.r. és II.r. vádlottak tekintetében személyenként 186.086.000 Ft - 186.086.000 Ft összegben vagyoneklobzást rendelt el. Az eljárás során lefoglalt és bűnjelként kezelt cégiratokat az illetékes felszámolóknak a lefoglalás megszüntetését követően kiadta, és rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen *két irányban* jelentettek be fellebbezést.

Az *ügyész* a háromnapos, nyilatkozattételre fennálló határidő alatt I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak terhére elsősorban a büntetés súlyosítása, másodlagosan I.r., II.r. és III.r. vádlottak vonatkozásában a Be. 351. § (2) bekezdés d) és d) pontjában írt megalapozatlanság, továbbá III.r. vádlott esetében a védelmi szabályok megsértése - a vádon való túlterjeszkedés - miatt terjesztett elő jogorvoslatot (elsőfokú bírósági írat 183. sz.).

A büntetés kiszabását sérelmező fellebbezésrészben kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az enyhítő tényezőknek túl nagy nyomatókat tulajdonított és a jogorvoslattal érintett vádlottakkal szemben a bűncselekmény valós tárgyi súlyát figyelmen kívül hagyva túl enyhe büntetéseket szabott ki, melyek lényeges súlyosítása indokolt, emellett nem biztosított az ítélet belső arányossága sem.

A tényállásnak az ítélet 43-45. oldalán szereplő részében, a Kft. által 2011. IV. ében kiállított és a Kft. könyvelésébe beállított számlák Áfa tartalmával, a tényleges felhasználással kapcsolatos megállapításokat ellentmondásosnak tartotta, miszerint valóban szerepeltette-e a Kft. a 45. oldal alulról második bekezdésében megjelölt számlákat az Áfa és a társasági adó bevallásban. E megalapozatlanság - bár a minősítést nem érinti - de kihat az elkövetési érték pontos megállapítására, és e körben iratellenesség is tapasztalható.

Álláspontja szerint a törvényszék III.r. vádlott tekintetében megsértette a Be. 2. § (3) bekezdésének a vádelv történeti kereteire vonatkozó rendelkezését akkor, amikor tényként állapította meg e vádlott terhére Bt. tevékenységével kapcsolatban a 2008 évre nézve Áfa adónemben a 16.498.000 Ft értékű vagyoni hátrány okozásában való segítségnyújtást, mert e cselekményre nézve a III.r. vádlottal szemben nem volt vádlói akarat, utalva rá, hogy e cselekményrész kapcsán az ügyészség a nyomozást megszüntette. A vád részét nem alkotó cselekményre a tényállás megállítása a vádelvbe ütközik.

A vagyoneklobzásra vonatkozó rendelkezést megalapozatlannak tartotta, melyhez érdemi indokolást sem fűzött a bíróság.

Mindezek alapján IV.r. és VI.r. vádlottnál az ítélet megváltoztatására és a büntetések súlyosítására, egyebekben helybenhagyásra, I.r., II.r. és III.r. vádlott esetében pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt.

Az ítéletet másfelől *védelmi* perorvoslatok támadták.

I.r. vádlott és védője elsősorban felmentés, másodlagosan enyhítés, II.r. vádlott és védője enyhítés, valamint a vagyoneklobzás mellőzése, IV.r. vádlott védője a büntetés enyhítése, VI.r. vádlott és védője szintén enyhítése érdekében éltek fellebbezéssel.

Az elsőfokú bíróság ítélete V.r. vádlott vonatkozásában első fokon jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság területén működő *Debreceni Fellebbviteli Főügyészség* a Bf.210/2016/1-II. számú átiratában a jogorvoslattal érintett vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn, a védelmi perorvoslatokat alaptannak találva. Az ügyészi fellebbezésben foglaltakkal egyezően hivatkozott a Kft. Áfa-bevallásánál észlelhető részleges megalapozatlanságra, III.r. vádlott cselekményével kapcsolatban a vádon túlterjeszkedésre, valamint kiemelte, hogy az érdemi vádmódosítást követően a társasági adóval kapcsolatos cselekmények sem képezték már a vád tárgyát, így a bíróság szintén a vádelv sérelmével állapított meg e körben tényeket a tényállásban és a jogi indokolásban. Az eljárási szabálysértések és a megalapozatlanság együtt olyan fokú I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlott tekintetében, hogy esetükben az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása indokolt. Érdemi felülbírálatra kizárólag IV.r. vádlottnál látott lehetőséget. E vádlottra nézve az ítélet részbeni megváltoztatását, a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés mértékének súlyosítását indítványozta.

Észrevételezte továbbá, hogy az indokolásban foglalt helyes megállapítás ellenére a rendelkező részben tévesen került meghatározásra a szabadságvesztés végrehajtási fokozata VI.r. vádlottal szemben börtönként, mert a fokozat a törvénynek megfelelően helytállóan fegyház.

A vagyoneklobzást érintő rendelkezést szintén megalapozatlannak tartotta, melynek megfelelő indokát sem adta az elsőfokú bíróság.

A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglalt indítványát fenntartotta azzal, hogy a részbeni hatályon kívül helyezést az is indokolja, miszerint és társai ellen a vádbeli időszakra is kiterjedő költségvetési csalás büntette miatt nyomozás indult és az ügy jelenleg vádemelési szakban van. A kétszeres elítélés és a perújítás elkerülése érdekében is szükséges a felülbírált ügyben ezért a kasszáció.

I.r. vádlott védője - alapvetően osztva az ügyészi érveket - az ítélet hatályon kívül helyezésére, másodlagosan felmentésre, harmadlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt.

II.r. vádlott védője az üzletszerű elkövetést vitatva a bűncselekmény enyhébb minősítését és a büntetés lényeges enyhítését kérte. A II.r. vádlott felszólalásában csatlakozott az enyhítést célzó jogorvoslatához.

III.r. vádlott védője elsősorban a vádlott felmentését, másodlagosan a büntetése enyhítését kérte.

IV.r. vádlott az elsődlegesen felmentésre, másodsorban enyhítésre irányuló fellebbezését fenntartotta.

VI.r. vádlott védője elsősorban az ítélet hatályon kívül helyezésére, másodlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt.

A fellebbezések kizárólag és részben a vagyoneklobzás elleni rendelkezések tekintetében alaposak.

A másodfokú bíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 348. § (1) bekezdése és a Be. 349. § (2) bekezdése értelmében a fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással felülbírált. A teljes revízió keretében az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, valamint az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit a másodfokú bíróság arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

A felülbírálat során az ítéletábra megállapította, részben osztva az ügyészi és védelmi érveket, hogy az elsőfokú bíróság valóban eljárási szabályt sértett, mely közvetett módon az ítéleti tényállást is befolyásolta.

Elsődlegesen rögzíti az ítéletábra, hogy a vád törvényes, mert a Be. 2. § (2) bekezdésében foglalt kritériumoknak megfelel, a vád törvényességét egyébként az indítványozó jogosultak sem vitatták. Kétségtelen azonban, hogy a törvényszék a Be. 2. § (3) bekezdésében foglaltakat megsértette, mert a vádon túlterjeszkedett. Olyan cselekményeket foglalt ugyanis tényállásba melyek nem, vagy már nem képezték a vád részét.

A vád történeti eseményeket taglaló kereteit túllépte az elsőfokú bíróság amikor azt állapította meg, hogy III.r. vádlott a Bt. 2008. évi Áfa bevallása során I.r. és II.r. vádlottnak segítséget nyújtott 16.498.000 Ft vagyoni hátrány okozásában (elsőfokú ítélet 16. oldal, valamint 41. oldal 4. bekezdés). III.r. vádlottnál a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség B.2219/2012/33-I. számú vádiratának I. pontja ugyanis a határozott ügyészi közlés szerint nem tett vád tárgyává olyan tényeket, melyek e vádlott büntetőjogi (bűnrészesi) felelősségét megalapoznák. Külön hangsúlyos, hogy a sérelmezett cselekményre a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség a 2015. február 6-án kelt B.2219/2012/33-III. számú határozatában az eljárást megszüntette. Az eljárás megszüntetése és a vádlói akarat hiánya miatt a felhívott tényelemek tényállásba a vádelv garanciális szabálya folytán nem foglalhatók. Mindez azonban nem abszolút hiba. Egyrészt joghatályt nem társított hozzá az elsőfokú bíróság, a cselekmény minősítését nem érinti. Másfelől az eljárási szabálysértés a tényállás módosításával, a törvény ellenére történt ténymegállapítás mellőzésével a másodfokú eljárásban orvosolható. Ezen korrekció a vádlott javára szól, szűkül a terhelő tények köre, így sem dogmatikai, sem elvi akadálya nincs az eljárási szabálysértés orvoslásának, sőt az a másodfokú bíróságnak kötelezettsége, mert ha a hiba javítható és a javítástól várható törvényes döntés, attól nem lehet eltekinteni kasszáció alkalmazásával (Kúria Bt.III.1.604/2015/4.).

Megsértette továbbá a törvényszék a Be. 2. § (3) bekezdésében írtakat, amikor az ügyészi vádbeszéd (180. sz. jegyzőkönyv 7. oldal) és az írásbeli végindítvány ellenére konkrét tényeket állapított meg a társasági adó bevallása és az adóhiány tekintetében, mert vádlói akarat erre nézve sem volt. Az ügyész kifejezetten nyilatkozott, miszerint "a társasági adó mellőzését kérem a tényállásból," utalva rá, hogy az ügyészség a társasági adó kapcsán nem is kívánt vádat emelni. Abszolút eljárási szabálysértést e perjogi hiba sem jelent, mert a tényállás módosításával, a vádon túlterjeszkedő tények mellőzésével elhárítható.

Az ítéletábra a tényállást az eljárási szabálysértés kiküszöbölése és a tényállás megalapozottságának biztosítása érdekében a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében a következők szerint helyesbíti.

- A tényállásból *mellőzi*, hogy III.r. vádlott a Bt. nevében kiállított számlák Áfa tartalmára és nettó értékére figyelemmel I.r. és II.r. vádlottak cselekményéhez 2008. évben Áfa

adónemben 16.498.000 Ft vagyoni hátrány okozásában segítséget nyújtott (41. oldal 4. bekezdése). [Az ítéleti tényállás egyébként a 16. oldal 3. bekezdésében külön rögzíti, hogy az érintett számlákat III. r. vádlott a 2008. évi II. és III. negyedévi Áfa bevallás benyújtása után írta alá, mely ellentétben is áll a mellőzött tényállásrészszel, kizárva egyben a bűnsegélyt, mert az nyilvánvalóan nem utólagos bűnkapcsolat.]

- Mellőzi továbbá a teljes tényállásból a Kft. és a Kft. *társasági adó* bevallásával és az adóhiányra utalással kapcsolatos ténymegállapításokat (17., 19., 23., 41., 42., 43., 44. és 45. oldalak érintett részei), valamint e két cég tekintetében az ítélet 82. oldalának 6-7. bekezdéséből a társasági adónem hiányára vonatkozó tényeket. (Az elsőfokú bíróság a jogi indokolásban egyébként kiemelte, hogy nem fűz joghatályt a társasági adóhoz, azonban az ítéletben konkrét tényállításként jelentek meg, ezért a vádelv garantálása érdekében a tényállás módosítása e körben sem volt mellőzhető.)

Az eljárási szabálysértés orvoslásával a tényállás törvényes és a Be. 352. § (2) bekezdés értelmében a másodfokú felülbírálat alapját képezi. A másodfokú bíróság megállapította a revízió során, hogy az elsőfokú ítélet tényállása - szemben az ügyészi és védelmi érvekkel - nem szenved olyan érdemi megalapozatlansági hibában, mely a fentieket túl kardinális orvoslást, vagy akár az ítélet hatályon kívül helyezését tenné szükségessé. Az ügyész által hivatkozott, egyébként iratszerűen valóban észlelhető pontatlanságok, eltérések érdemben nem hatnak ki az elkövetési értékre és a cselekmény minősítését sem befolyásolják, így az elsőfokú tényállásra érdemi döntés alapítható. Kisebb mérvű korrekciókra, az elkövetési érték „újra kimunkálására, új tények megállapítására” a másodfokú bíróság nem látott törvényes indokot.

Nem vezethetett hatályon kívül helyezéshez a másodfokú bíróság területén működő ügyész által hivatkozott másik büntetőeljárás sem. A másodfokú bíróságnak a konkrét ügyben az elsőfokú ítéletet kell felülbírálnia, egy jövőbeni vádemelés, még ha törvényi egységbe tartozó cselekményeket is érint, nem eredményezheti az ítélet hatályon kívül helyezését. Ismételt vádemelés esetén, ha valóban azonos elkövetési időre vonatkozik a költségvetési csalás, a megfelelő eljárási cselekményeket követően perújítási eljárásban lehetőség van az egységes döntés meghozatalára. Ilyen törvényi egységbe tartozó cselekmények azonban hitelt érdemlően nem ismertek még a másodfokú bíróság előtt.

Az elsőfokú bíróság igen körültekintő, részletes, szerteágazó személyi és okirati bizonyítást folytatott le. Vizsgálta a vádlottak védekezését, a nagyszámú tanúvallomást, a könyvszakértői és írásszakértői véleményeket, valamint a különös jelentőséggel bíró okirati bizonyítékokat. A bizonyítékok okszerű, logikus mérlegelését követően helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottak részben felelősséget elhárító vallomásaival szemben a tényállást miért elsősorban a terhelő adatokra, köztük terhelttársi vallomásra, tanúvallomásokra, szakvéleményekre és okiratokra alapítja. Az elsőbírósági bizonyíték-értékelés törvényes, igen részletes, az abban foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett. A felmentést célzó védelmi fellebbezések a bizonyítékok helyes, törvényes értékelésén keresztül támadták a tényállást, mely annak megalapozottsága folytán eredményre nem vezethetett. A logikus ténybírói bizonyíték-értékelés felülmérlegelésének a másodfokú eljárásban nincs helye. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette.

Megjegyzendő azonban, hogy a bíróság ügyészi indítvány nélkül is viszonylag széleskörű okirati bizonyítást folytatott, melyre vádlói indítvány nélkül, főként, ha terhelő adatot szolgáltat, nincs törvényi kötelezettség. A vád bizonyítása ugyanis a vádlót terheli és nem a perbíróság feladata

releváns bizonyítékok felkutatása. Utalni kell arra is, hogy a bonyolultabb ténybeli és jogi megítélésű ügyben a vád sem volt szerkezetileg és tartalmilag könnyen áttekinthető, mely nem vitásan oka volt a vádbeli ténybeli keretek túllépésének. Ettől függetlenül a vád törvényes, az ítélet pedig megalapozott, így a másodfokú bíróság a fellebbezéseket érdemben bírálta el valamennyi jogorvoslattal érintett vádlottnál.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a perorvoslattal érintett vádlottak *bűnösségére* és a *cselekmények minősítése* is megfelel az anyagi jognak. A törvényszék helyesen foglalt állást az alkalmazandó büntető törvényről. I.r. és II.r. vádlottak a cselekményüket részben már a Btk. hatálya alatt követték el, így esetükben csak e törvény volt alkalmazható. Az elsőfokú bíróság nem tévedett akkor sem, amikor a Btk. 2. § (2) bekezdés alkalmazásával III.r. és IV.r. vádlottaknál az elbíráláskor hatályos, enyhébb törvényt alkalmazta. VI.r. vádlottnál az új törvénynek a többszörös visszaesőre vonatkozó egyes szabályainak súlyosbodása (feltételes szabadságra bocsátásból kizárás) az elkövetéskor hatályos, korábbi Btk. alkalmazását indokolja. E részben az elsőfokú bíróság alapos és meggyőző indokolást adott az ítélet 88-89. oldalán, melynek megismétlése szükségtelen.

I.r. és II.r. vádlottaknak az Áfa adónemmel kapcsolatosan elkövetett cselekménye valóban a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettének minősül, figyelemmel a Btk. a 459. § (6) bekezdés d) pontjára. E vádlottak ugyanis szándékegységben eljárva működtek közre abban, hogy a költségvetésbe történő Áfa befizetési kötelezettség vonatkozásában az adóhatóságot valótlan tartalmú nyilatkozatokkal tévedésbe ejtsék, miáltal különösen nagy értékű adóhiányt okoztak. A különösen nagy értékre elkövetést az üzletszerűség minősíti súlyosabban.

A Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja, mint a korábbi Btk. 137. § 9. pontja szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan, vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. Az üzletszerűségnek két együttes feltétele van: a tárgyi oldalon az ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése, az alanyi oldalon pedig ennek révén a rendszeres haszonszerzésre törekvés. A törvény ugyan „bűncselekmények” elkövetéséről szól, mindez jelzi, hogy általában több bűncselekmény megvalósulása lehet alapja az üzletszerűség megállapításának, a követetett ítélkezési gyakorlat szerint azonban nem feltétel a sorozatjellegű elkövetés, a bűncselekmények nagyobb száma, így akár egyetlen bűncselekmény is megalapozhatja a minősítő körülményt, ha megalapozottan lehet következtetni a rendszeres haszonszerzési célzatra (BH2011. 92., BH2009. 170.).

A másodfokú bíróság a Kúria 39/2007. BK. véleményének IV. pontjában írt iránymutatást figyelembe véve, értékelve a történeti tényállásba foglalt teljes elkövetési magatartást, a bűncselekmények formáját, időbeli lefolyását. Az üzletszerűséget az elsőfokú bírósághoz hasonlóan megállapíthatónak tartotta, nem osztva az ezt vitató védelmi érveket. Összességében éveken keresztül elkövetett, nyilvánvalóan tartósan véghezvitt, gondosan megtervezett és kivitelezett bűncselekményekről van szó.

Emellett alanyi feltételként a rendszeres haszonszerzésre törekvés is kétségtelen I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottaknál. E vádlottak lényegében részben illegális életmódra berendezkedve, a törvényi rendelkezéseket éveken át megszegve tettek szert illegális jövedelemre a bűncselekmények elkövetése által. Az üzletszerűség egyébként a bűnöző életmódra berendezkedés hiányában is megállapítható (BH2006.6.), jelen esetben azonban az irányadó tényállás alapján arra lehet következtetést vonni, hogy a vádlottak részben a bűncselekményből származó jogtalan haszonból

tartották fenn magukat hosszabb időn keresztül. Az alanyi feltételeknél utal az ítélet tábla a BH2008. 174., a HGY. 2007. 1678., a BH2008. 174. és a BH2005. 165. számú döntésekben foglaltakra.

III.r, IV.r. és VI.r. vádlottak költségvetést károsító cselekményeinek minősítése is megfelel az anyagi jognak, mint ahogy törvényes a magánokiratokra elkövetett cselekmények minősítése és rendbelisége, valamint a folytatólagosság részbeni megállapítása is.

Az elsőfokú bíróság a *büntetés kiszabása* során irányadó körülményeket feltárta és azokat megfelelő nyomatékkaal értékelve, valamennyi vádlottal szemben tett arányos, a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéseksiszabási elveknek megfelelő büntetést szabott ki, melyek túl enyhének nem tekinthetők, de nem is túl szigorúak, ezért a büntetéseksiszabást támadó ügyészi és védelmi fellebbezések eredményre nem vezethettek. Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy nagyobb számú és nyomatékú enyhítő körülmény tárható fel és jelentős az időmúlás is, mely nem róható a vádlottak terhére. Nem kifogásolható, hogy a bíróság a büntetés enyhítése mellett szabta ki a büntetéseket, mint ahogy az sem, miszerint III.r. és IV.r. vádlottnál a büntetés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. A másodfokú bíróság egyik vádlottnál sem látott indokot a büntetés lényeges módosítására, elfogadva az elsőfokú bíróság érveit.

A büntetéseksiszabással kapcsolatos rendelkezés csak annyiban helyesbítendő, hogy a VI.r. vádlottal szemben a szabadságvesztést a Btk. 42. § 3) bekezdés értelmében fegyházban kell végrehajtani, mert a korábbi Btk. 137. § 16. pontja szerinti többszörös visszaesővel szemben 2 évet meghaladó tartamú büntetés került kiszabásra. Ezt egyébként az ítélet indokolása helyesen rögzítette, de a rendelkező rész téves fokozat meghatározását meg kellett változtatni.

I.r. és II.r. vádlottakkal szemben alkalmazott vagyoneklobzás tekintetében a védelmi fellebbezés és a főügyészi észrevétel alapos, mert az intézkedésre vonatkozó tények felderítetlenek [Be. 351. § (2) bekezdés a) és b) pont], továbbá a bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett megfelelően eleget [Be. 375. § (1) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság nem tárta fel és nem rögzítette, hogy az adóhiány megtérítésére kötelezték-e a vádlottakat, indult-e ilyen eljárás és milyen eredménnyel, mint ahogy azt sem, hogy pontosan miként alakul a jelentős összegű vagyoneklobzás összege, mely tények az intézkedés alkalmazása szempontjából relevánsak. Ezen túlmenően a terheltek vagyoni viszonyaira komoly kihatással bíró döntés a szükséges indokolással sem lett ellátva az ítélet 92. oldalán, mert a törvényhely felhívása önmagában nem pótolja azon indokokat, melyek alátámasztják az intézkedés indokoltságát.

A részleges hatályon kívül helyezés oka részben megalapozatlanság, ezért a különleges eljárást a Be. 21. § (3) bekezdés c) pontjában írt kizárási ok miatt másik bírónak kell lefolytatni. A különleges eljárásban indokolt lehet az ügyészség megkeresése, hogy konkrét tényekkel és összecszerűen jelölje meg, miszerint mely vádlottal szemben, milyen összeg erejéig tartja indokoltnak a vagyoneklobzást. Ezt követően a jogerős ítéleti rendelkezéseket is figyelembe véve kell meghatározni pontosan az egyes elkövetőkre az vagyoneklobzás mértékét, részletes indoklást adva a jogalapról, valamint az összeg megoszlásáról is, azaz, hogy konkrétan miért és mely összeg erejéig kerül sor az intézkedés alkalmazására.

A kifejtettek tekintetével az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alkalmazásával a fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve - helyes indokainál is fogva - helybenhagyta a vagyoneklobzásra vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezése mellett, pontosítva III.r. és IV.r. vádlottak személyi adatait.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védői közreműködéssel kapcsolatban felmerült és a bűnösnek kimondott vádlottakat terhelő bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2017. szeptember 27.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Háger Tamás sk. előadó bíró, Dr. Gömöri Olivér sk. bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 24.B.95/2015/180. számú ítélete I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak vonatkozásában a másodfokú határozatban írt változtatással jogerőre emelkedett és a III.r. és IV.r. vádlottal szemben kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetések, valamint a vagyonek Kobzása vonatkozó rendelkezések kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2017. szeptember 27.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmányhitelélül
tiszttviselő